

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om forlængelse af lov om danske skibes forsikring mod krigsfare.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 649; fremsættelsen findes i tidenden sp. 579).

Formanden: Sammen med denne sag foretages næste punkt på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om forlængelse af lov om forsikring af varer og fragt mod krigsfare til søs.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 651; fremsættelsen findes i tidenden sp. 579).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Poul Hansen (Svendborg): Jeg skal ikke sige mange ord om de forslag, der her foreligger. Disse foranstaltninger om krigsforsikring til søs for såvel skibe som varer og fragt har jo været til behandling her i tinget mange gange, og hver gang er der givet udtryk for håbet om, at disse love snart måtte blive overflødige; det var en af grundene til, at man i fjor enedes om kun at forlænge for et år endnu. Man udtalte desuden ønsket om at se nærmere på præmierne. Det må imidlertid erkendes, at krigsrisikoen endnu eksisterer; i bemærkningerne har man ganske vist ikke fundet det fornødent at notere, hvor mange ulykker der må henføres herunder i det sidst forløbne år. Overskuddet for regnskabsåret 1952 har for hvert enkelt forbund været på ca. 5 mill. kr.; størrelsesordenen kan man dog først rigtig bedømme, når omsætningen tages med.

Jeg understreger folketingets ønske — som udtrykt i betænkningen i fjor — om de lavest mulige præmier. Jeg har også med tilfredshed bemærket, at en nedsættelse er sket, men jeg vil dog gerne spørge ministeren, om ikke yderligere nedsættelser skulle være mulige på baggrund af de konstaterede overskud og de reservefonds, som findes, også selvom jeg har bemærket, at man genforsikrer en væsentlig del på London-markedet.

Vort parti har intet at erindre imod en forlængelse på endnu to år. Skulle krigsfor-

sikringen inden den tid være overflødig, så undlader forsikringstagerne jo af sig selv at tegne. Jeg skal derfor anbefale forslagene til vedtagelse.

Damsgaard: Desværre har forholdene ikke overflødiggjort disse to love. Kyndige folk mener, det vil være uklogt at ophæve dem; rederierne vil gerne beholde loven om skibes forsikring mod krigsfare, og eksportør- og importørkredse ønsker at søge krigsforsikringen for varer og fragt opretholdt lidt endnu. Da disse to love i 1939 første gang blev vedtaget, regnede alle med, at kun en kortvarig løbetid var nødvendig; desværre er det jo gået anderledes; der menes stadig at være krigsrisiko til søs, og derfor kommer vi vel til en tid endnu at opretholde denne forsikringsform, hvor risikoen er fordelt mellem staten og private. I december 1952 behandlede vi sidste gang de to love her i folketinget, og da gik jeg på mit patis vegne ind for en 3-årig forlængelse indtil udgangen af 1955. Under behandlingen her i tinget ændredes udløbstiden dog til udgangen af indeværende år med den begrundelse — navnlig fremsat fra socialdemokratisk side — at man ønskede undersøgt, om præmiesatserne eventuelt kunne nedsættes. En sådan nedsættelse har der nok ikke været nogen egentlig begrundelse for — det er jo kun en lille præmienedsættelse, der har fundet sted — og den nuværende højtærede minister for søfarten foreslår da også institutterne videreført på uforandret basis de kommende to år. Ved forhandlingerne her i tinget sidste år blev det fastslået, at der var skabt enighed mellem staten, rederierhvervet og forsikringsselskaberne om kapitalgrundlaget. I de kommende to år vil der formentlig så blive ført forhandlinger imellem disse interesserede parter — det går jeg da ud fra — om, hvorvidt institutterne bør videreføres udover de to år, og i bekræftende fald på hvilket kapitalgrundlag det skal ske.

Det har gentagne gange siden 1939, da disse love som sagt første gang blev vedtaget, været undersøgt, om der er mulighed for at lade private forsikringsselskaber overtage forsikringen af varer og fragt mod krigsfare til søs. Jeg håber — og mit parti håber — at udviklingen går i den retning. Jeg håber endda, det går med stærke skridt;

[Damsgaard.]

jeg er nemlig afgjort tilhænger af, at staten ikke bør tage opgaver på sig, som private erhverv overhovedet kan løse. Men på det her omhandlede område er der vel ikke mulighed for øjeblikkelig ændring, og jeg skal derfor på mit partis vegne anbefale vedtagelse af de to foreliggende lovforslag.

Baago-Hansen: Det er beklageligt, at det stadig skal være nødvendigt at fortsætte med disse love, der stammer fra før den sidste store krigs udbrud; men som forholdene ligger i verden i dag, er det en nødvendighed. Vi kan da også fra mit partis side tiltræde begge lovforslagene.

Vi lægger vægt på, at der i krigsforsikringsinstitutternes bestyrelser er enighed om den foreslåede forlængelse, og vi er tilfredse med, at præmierne for forsikringerne ligger på linie med de rater, der er gældende på Londonmarkedet — for varers og fragts vedkommende er de endda væsentligt lavere, når det gælder rejser mellem danske havne.

På mit partis vegne kan jeg anbefale lovforslagene til vedtagelse.

Steen: Jeg kan anbefale de to lovforslag til forlængelse for det tidsrum, der er stillet forslag om.

Jeg beder om tilladelse til et ganske kort citat, idet jeg i bemærkningerne til lovforslaget om skibes forsikring mod krigsfare finder nogle linier, der lyder sådan:

„Indenfor krigsforsikringsinstituttets bestyrelse er der enighed om, at instituttet endnu ikke kan ophæves“

Det forundrer mig ikke; det er jo almindeligt, at man ikke mener, at det, man sidder i, kan ophæves. Men jeg lægger lidt mere vægt på det, der følger efter: om, at tidsfristen vil blive benyttet til de omhandlede overvejelser om instituttets videreførelse eller ikke-videreførelse, idet det er mit håb, at man, hvis man får denne tidsfrist, da virkelig vil stille mod en afvikling af instituttet.

Lynnerup Nielsen: Også jeg kan på mit partis vegne give tilsagn om støtte til gennemførelse af de to lovforslag, vi her behandler.

Det er sagt af tidligere ordførere, at man

kunne ønske en afvikling af denne lovgivning. Ja, vi kan håbe og ønske, men der er jo stadig nogen risiko, og det er antageligt også derfor, de to love er foreslået forlænget.

Jeg kan som sagt på mit partis vegne give tilslutning til lovforslagene.

Tholstrup: Jeg kan deltage i beklagelsen af, at det er nødvendigt at fortsætte med at opkræve disse præmier. Det er imidlertid sådan, at man i de danske forvande — og vel også udenfor — har adskillige ruter, der endnu ikke er minestrøget, og derfor er der en betydelig risiko. Jeg vil gerne have, at den højtærede handelsminister får lejlighed til at høre, hvad jeg siger her, for det drejer sig om en direkte henvendelse. Jeg vil altså gerne spørge den højtærede handelsminister, om det kan siges at være rimeligt og nødvendigt, at der opsamles en så stor fond som den, der omtales i bemærkningerne til lovforslaget om forsikring af varer og fragt mod krigsfare til søs. På baggrund af den relativt mindre sum — der iøvrigt også i realiteten er mindre — som er opsamlet til forsikring af skibe, synes der at være en mulighed for at standse opkrævningen af præmier på vareforsikringsområdet. Det er jo sådan, at de varer, som bare for et par år siden var meget dyre, i dag er blevet betydelig billigere. Risikoen ved forlis af varer til søs er altså gået betydeligt ned. Medens f. eks. et tankskib, der tager 10 000 t benzin, i dag koster 14—15 mill. kr., koster den last, der ligger i tankskibet, måske ikke mere end 2—3 mill. kr., altså en femtedel. Det samme gør sig gældende med hensyn til kul og korn, og det er endnu mere groft, når det drejer sig om kunstgødning — altså de varer, der virkelig betyder noget sejladsmæssigt. De ca. 15 mill. kr., der vel nu er blevet til 20 mill. kr., i fonden vedrørende forsikring af danske skibe, kan måske ikke anses for tilstrækkeligt endnu, og også jeg vil derfor anbefale, at man forlænger loven om danske skibes forsikring mod krigsfare. Men jeg mener, vi bør standse lovforslaget om forlængelse af loven om forsikring af varer og fragt mod krigsfare til søs, idet der i den pågældende fond allerede i fjor var opsamlet 21½ mill. kr. — og nu formodentlig yderligere 2½ mill. kr. Jeg kender ikke tal-

[Tholstrup.]

lene; men det er sikkert ikke meget galt, at man her ligger med en fond på 24 mill. kr. til imødegåelse af en risiko, som kun er en femtedel så stor som den risiko, der er forbundet med skibes forlis.

Jeg vil derfor spørge den højtærede handelsminister, om ministeren ikke vil trække dette lovforslag tilbage og lade dette forhold hvile økonomisk i sig selv, idet fonden på de altså nu ca. 24 mill. kr. formodentlig vil indbringe betydeligt over 1 mill. kr. alene i årlig renteindtægt. Det vil vist være tilstrækkeligt at holde en pause i en periode, for at vi kan se, om ikke vi kan spare disse præmier, der jo betyder fordyrelse af de varer, der transporteres. Vi kan få en lille varebilliggørelse ved at spare dette beløb, og det kan vist ikke påstås, at det er ubetinget nødvendigt at opkræve det.

Ministeren for handel, industri og søfart (Lis Groes): Jeg vil gerne takke de ærede ordførere for den tilslutning, de har givet de to lovforslag. Overfor det ærede medlem hr. Tholstrups bemærkninger vil jeg sige, at jeg skal henlede instituttets opmærksomhed på det af ham rejste problem, men ikke mener det forsvarligt at trække lovforslaget tilbage.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om forlængelse af lov om prisaftaler m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 659; fremsættelsen findes i tidenden sp. 586).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Lars P. Jensen: Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger, da det jo her drejer sig om en almindelig forlængelse af prisloven indtil udgangen af februar måned 1954.

Siden vi sidst drøftede prisloven, er betænkningen fra trustkommissionen kom-

met; den hviler på to specialbetænkninger, den ene om kalk- og mørtelbranchen, den anden om kulbranchen. Den betænkning, der nu foreligger, er fremkommet, fordi vi fra socialdemokratisk side ved de sidste prislovsforhandlinger anmodede om at få fremskyndet arbejdet i trustkommissionen; vi spurgte, om det ikke var muligt på grundlag dels af de to specialbetænkninger, dels af en almindelig vurdering at udarbejde en betænkning, der kunne danne grundlag for en mere permanent trustlovgivning.

Både de to specialbetænkninger og den nu foreliggende betænkning er interessant læsning, men såvidt jeg erindrer fra dengang, vi forhandlede om hele spørgsmålet med trustkommissionens formand, hævdede han overfor udvalget i en skrivelse, som senere er tilstillet rigsdagen, at når man ikke var kommet længere med arbejdet i kommissionen, var årsagen den, at han i givne situationer ikke kunne få det nødvendige personale til at arbejde med sagen. Nu kan vi af trustkommissionens betænkning se, at der er 50 forskellige varearter tilbage at behandle, og jeg går ud fra, at ministeren er enig i, at dette arbejde ikke må sinkes af den grund, at der ikke kan skaffes det fornødne personale.

Ministeren mener at kunne fremsætte forslag til en permanent prislov i løbet af en måned, og derfor vil der til den tid blive anledning til en almindelig drøftelse af alle de store problemer, som berøres af en kommende prislov eller prisaftalelov, hvad den nye lov nu skal hedde. Den højtærede minister henstiller indtrængende, at vi ikke går til en drøftelse af hele dette spørgsmål på nuværende tidspunkt, og heri er jeg enig med ministeren. Jeg er også enig i, at der skal god tid også til det udvalgsarbejde, der må komme, efter at forslaget til en permanent prislov er fremsat, for det er klart, at der vil komme mange henvendelser fra erhvervslivets forskellige grene: både fra hovedorganisationer, fra brancheforeninger og fra forbrugere. Prisloven er en lov, der berører os alle, så det er helt naturligt, at disse organisationer får lejlighed til overfor udvalget at fremsætte deres bemærkninger, så udvalget helt forstår, hvad det drejer sig om for disse mennesker. Der skal tid til. Om det tidspunkt, ministeren har sat for udløbet af denne lov, er